

Ne csak töröknek legyen jussa a testet, lelket melengető fürdőzés!

Fölöttem, tőlem balra a vár fölött örökös Gellérthegy, jobbra, alattam a hömpölygő Duna. Budát a mi Urunk jókedvében teremthette, állapítom meg sokadszor, amint a víz folyásával ellentétes irányból a szűk folyosón közelítek a város új büszkesége, a Jesil direkli ilidzsaszi, azaz Zöldoszlopos fürdő felé.

– Áldassék az Úr neve!

– Allahu akbar, Isten a leghatalmasabb!

Amikor az üdvözlés után megigazítom fejemen kordován süvegemet, a keskeny bejárat végén posztoló egyik fürdőszolga, a hadim tetőtől talpig végigmér. Úgy érzem, belém lát, s lélekben már fel is készülök arra, hogy intésére előáll hammámi, a fürdős, aki riadóztatja az őrséget, és elvezetnek.

Miért hagytam magam rávenni erre az örülségre, hogy álruhában keressem fel a nyáron átadott fürdőt? Miért nem volt jó nekem Sztambulban a jószívű Ahmet bég szolgálatában, ahová ifjúként kerültem fogságba, de jó uramnak hála, idővel szabadon élhettem?

Ötvenkét esztendeje már, hogy a török Mohácson megtöré hazánk, emberöltő óta berendezkedett már Budán, kényelmét szolgálva csak árad és árad a rengeteg finom portéka iszkelébe, a dunai kikötőbe, épülnek a dzsámik, minaretek és fürdők a török kényelmét szolgálva.

Hogy él a török Sztambulban, jól tudom. Hogy él a megszállt hazában, ez a dolgom bemutatni. Ezért álltam utazónak. Nem riadok meg semmilyen feladattól, most mégis kiszolgáltatottnak érzem magam. Egész nyáron süttettem magam a napon, hogy barnára cserződjön bőröm, mintha csak Angorából jövék, most mégis elfehérek.

Igyekszem leplezni félelmemet, kezemet a mellkasom elé helyezem, diszkréten meghajlok, nem kapkodok, kimért mozdulatokkal a bejáratától az öltözőterem, a camekan felé indulok. A hátamon érzem a hadim tekintetét, de nem hallom tapsát, nem észlelek feszült mozgást. Nagyot fújok. Megállok az egyik üres kamra előtt, nyugodtságot erőltetve magamra, kibújok kaftánomból, szattyán bőr papucsomat gondosan, hogy véletlenül se forduljon fel, ami nagy sértés a mohemadán hitűeknél, a polcra helyezem, s csak férfiaságomat elrejtő kötényt hagyom magamon.

Az átmeneti helyiségen, a soğuklukon keresztül átcsozogok a fürdőterembe, a hararába. Talpamat kellemesen melegíti a márvány padlózat. Sztambulban is hallottam többször, a törökök testvéreiknek tekintenek minket, testvéreknek, akik sajnálatosan letértek az igaz útról. A küldetésük nem más Allah nevében, hogy minket visszatérítsenek a jó irányba. Budára sokan vágyakoznak közülük. Tudom már, miért. Úgy hiszik, a sok hővízforrást nekik teremté az Úr. Buda várának ura, Szokollu Musztafa pasa szenvedélyesen szereti a fürdőket, sorra nyílnak meg egymás után. Budán a fürdők alá nem kell hő forrást építeni,

a Jesil direkli is ilidzse, azaz természetes meleg vízzel ellátott termálfürdő, nem pedig hamam, azaz gőzfürdő, mint amilyen Fehérváron működik.

Kíváncsiságból odahajlok a falhoz, így hallom, ahogy jókedvűen csobog az agyagcsövekben a meleg víz. Mondják, a törökök ezt a mesterséget még a bizánciaktól lesték el. S mintha még kifinomultabban építkeznének.

Elámulok amint szétnézek a hararában. A terem közepén fekszik a nyolcszögletű nagy medence, minden irányból öt lépcsősoron át lehet belemenni. Felül kupola zárja a termet, benne világító rések vannak törve, a tetőzet négy öles zöld oszlopon nyugszik. Ilyen látványos szerkezet egyik fürdőben sincs, erről kapta a nevét. Zöldoszlopos... – eltűnődöm, kicsi sután hangzik. Inkább rudas, igen, magamban el is nevezem Rudas fürdőnek.

Átadom magam az élvezetnek. Belelépek a medencébe, a meleg víz lágyan kavarodik testem körül. Óvatosan pancsolok, mint egy kisgyerek, ügyelve arra, hogy a többieket össze ne vizezzem. Van, aki csak átadja magát a fürdés élvezetének, mások halkán duruzsolnak. Füülelek, a damaszt emelkedő áráról, a cserzés mesterségéről társalognak, mások azon tanakodnak, Murád szultán csak a fejébe ne vegye a Bécs elleni hadjáratot, mert akkor véget ér a kényelmes budai élet.

Kilépek a medencéből, gondolom, megmártózom a négy sarokba lévő kis medencék egyikében.

Amikor már kiázik a bőröm, törülközővel borítom be testem, s átmegyek a szomszédos terembe, hogy igénybe vegyem az egyik dellák szolgálatát. A törökök nurának hívják azt a meszes anyagot, amivel a szőrzetet könnyű eltávolítani. Majd feketére festetem ritka szakállamat, hogy sűrűbbnek hasson, majd tíz percen át megdöngöztetem fáradt testemet.

Frissen, kissé bágyadtam távozom a Jesil direkli ilidzsasziból. Vissza kell foglalni Budát – biztatom magam. Nem török kiváltság a fürdőzés, magyar testnek és léleknek is jussa légyen ez öröm.